

Anti-pestprotocol

Pestprotocol

Kbs Petrus & Paulus wil haar leerlingen een veilig klimaat bieden, waarin zij zich prettig en optimaal kunnen ontwikkelen. We gaan er van uit dat iedereen respectvol met elkaar omgaat. Dat dit niet altijd vanzelf gaat, betekent dat wij hier als school aandacht aan moeten besteden. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen.

In dit protocol willen wij vastleggen op welke manier wij preventief en curatief werken aan een pestvrije school, voor zover dit mogelijk is.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol:

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem voor alle betrokkenen. 2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en overblijfkkrachten moeten tijdig inzien wanneer er sprake is van pestgedrag en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en overblijfmedewerkers duidelijk stelling nemen en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen optreedt, voert de school de uitgewerkte curatieve procedure uit.

Achtereenvolgens worden onderstaande items beschreven:

1. Achtergronden van pestgedrag
2. Preventie
3. Curatieve aanpak
4. Communicatie leerkracht/ouders

1. Achtergronden van pestgedrag

Feiten

- Pesten gebeurt met name onder groepsgenoten.
- Jongens worden meer gepest dan meisjes.
- Jongens pesten meer op directe manier
- Onder meisjes komt indirect pesten meer voor: buitensluiten, roddelen.
- Digitaal pesten komt meer bij meisjes voor.
- Bij kinderen onder de 4 jaar geen pesten, wel agressief gedrag!
- Vanaf groep 5 duidelijk pestgedrag, vaak escalaties in groep 7

Verschil tussen pesten en plagen

Pesten

- langdurig en herhaaldelijk
- vaak in groepsverband
- machtsongelijkheid
- steeds gericht op dezelfde persoon
- geen duidelijke aanleiding

Plagen

- van korte duur
- niet in groepsverband
- gelijkwaardigheid
- geen vast doelwit

Uitingsvormen van pesten kunnen zijn:

Direct:

- bedreigen
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Indirect:

- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- briefjes doorgeven
- buitensluiten
- negeren
- roddelen

Digitaal pesten:

- vervelende berichtjes rondsturen per mail of WhatsApp
- foto's/filmpjes plaatsen
- foto's/filmpjes verspreiden (dit is overigens strafbaar!)

Rollen

Bij pesten zien we verschillende rollen, de bekendste zijn de rollen van pester en gepeste. Minder bekend zijn de rollen die de omstanders innemen. Deze omstanders hebben vaak invloed op het pesten zonder dat zij het zich bewust zijn.

De Pester

Is vaak onzeker en wil graag aardig en stoer gevonden worden. Denkt door te pesten dat iedereen hem/haar grappig vindt.

De Gepeste

Voelt zich vaak verdrietig en eenzaam. Durft vaak niets terug te doen of durft het niet te vertellen. Is bang dan nog meer gepest te worden.

De Meeloper

Doet mee met pesten, denkt dat hij/zij er dan bij hoort. Is bang om zelf gepest te worden.

De Helper

Neemt het op voor de gepeste. Vindt het niet goed dat er gepest wordt en is niet bang voor de pester. Helpt graag en is daarom vaak populair.

De Stiekemer

Vindt het goed dat er gepest wordt, maar bemoeit zich er niet mee. Is bang om zelf gepest te worden. Roept anderen erbij om het pesten te steunen.

De Buitenstaander

Denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niets schelen. Zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.

De Stille

Bemoeit zich er niet mee. Vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen. Is bang zelf gepest te worden.

Gevolgen voor de gepeste:

- Minderwaardigheidsgevoel. Kinderen kunnen het gevoel hebben dat ze niets goed doen.
- Kinderen die gepest zijn, voelen zich soms heel alleen.
- Het gaat minder goed op school.
- Gepeste kinderen zijn soms bang om naar school te gaan. Ze gaan liever niet naar school.
- Gepeste kinderen zijn soms bang om nieuwe vrienden te maken.
- Kinderen die gepest zijn, kunnen niet goed meer slapen, omdat ze piekeren over het pesten.
- Ze voelen zich heel somber.
- Gepeste kinderen gaan op den duur geloven wat de pesters over hen zeggen.

Gevolgen voor de pester:

- Pesters worden soms buitengesloten.
- Pesters zijn meestal niet zo populair.
- Pesters vinden het moeilijk om vrienden te maken.

Gevolgen voor de rest van de klas:

- Er is een ongezellige sfeer in de klas.
- Sommige klasgenoten halen slechtere cijfers omdat ze het niet leuk meer vinden in de klas.
- Klasgenoten voelen zich schuldig. Ze vinden dat ze iets tegen het pesten zouden moeten doen, maar durven dit niet omdat ze bang zijn zelf gepest te worden.

2. Preventie

Belangrijkste gedragsverwachtingen van allen die bij onze school betrokken zijn:

- Iedereen hoort erbij
 - Behandel een ander zoals je zelf behandeld wilt worden
Luister naar de ander
 - Bij “hou op” is het stop!
- In de eerste schoolweek maken de leerlingen samen met de leerkracht gedragsverwachtingen voor hun eigen groep. Zowel gedragsverwachtingen op school- als op groepsniveau zijn zichtbaar in de klas opgehangen. In de groepen 6, 7 en 8 worden er tevens afspraken gemaakt over het fatsoenlijk met elkaar omgaan via WhatsApp.
 - In elke groep wordt wekelijks aandacht besteed aan alle aspecten van sociale veiligheid, waarbij gebruik gemaakt wordt van de SEO-methode “Kinderen en hun sociale talenten” en Energizers (interactieve samenwerkingsactiviteiten). Gedurende de eerste weken wordt daar extra tijd aan besteed in de zogenaamde "Gouden weken". (In schooljaar 2022/2023 zal er een keuze gemaakt worden voor een nieuwe SEO-methode.
 - Wij maken gebruik van de methode “Pestpreventie met Positive Behavior Support”.
 - De 4 lessen worden jaarlijks gegeven in de groepen 3 t/m 8. Voor de groepen 1/2 is een aangepaste versie gemaakt. De 5e les ‘cyberpesten’ wordt gegeven vanaf groep 5.
 - Halverwege het schooljaar worden de lessen herhaald. Indien nodig kan dit al eerder in een groep herhaald worden.

Pestpreventie met Positive Behavior Support

We leren de leerlingen 3 stappen hoe ze moeten reageren op ongewenste gedragingen door anderen. Ook leren we hen hoe zij moeten reageren als een ander een van de drie stappen toepast.

Stap 1: hand opsteken en zeg ‘hou op’

Stap 2: loop rustig weg

Stap 3: ga praten met een volwassene

- Alle medewerkers van school, Kober en vrijwilligers bevragen bij incidenten de leerlingen volgens dit stappenplan. Wanneer een leerling een stap niet (goed) uitgevoerd heeft, volgt een gesprekje over hoe de volgende keer te reageren.
- Check in check out: Kort gesprekje tussen leerkracht en leerling vóór en ná het buitenspelen over toepassen van de stappen. Dit gebeurt bij leerlingen, die nog moeite hebben met de stappen.
- Wanneer check in check out te weinig effect heeft, worden de stappen nog eens aangeboden aan de leerling of het groepje leerlingen. Herhalen met de hele groep kan ook nodig zijn.
- Wanneer sprake is van pestsituaties in een groep meldt de leerkracht dit aan de antipestcoördinator van de school.

Preventie cyberpesten

In de groepen 5 t/m 8 wordt elk jaar de les “cyberpesten” van Pestpreventie met Positive Behavior Support gegeven. Hier worden dezelfde stappen aangeleerd als bij andere ongewenste gedragingen van anderen. Deze kunnen natuurlijk niet precies toegepast worden. Daarom leren we de leerlingen:

Stap 1: ‘zeg’ (typ) Hou op!

Stap 2: van internet gaan, degene die vervelende berichten stuurt blokkeren op je social media

Stap 3: ga praten met een volwassene

In de groepen (6,) 7 en 8 worden er groepsafspraken gemaakt over het fatsoenlijk met elkaar omgaan via WhatsApp. Dit doen we door gebruik te maken van de les WhatsHappy (of vergelijkbaar medium) (<http://www.kennisnet.nl/themas/mediawijsheid/dont-worry-be-whatshappy/>). De bijbehorende poster wordt in de groep opgehangen.

Tijdsplan activiteiten preventie

Eerste schooldag:

- Activiteiten gericht op groepsvorming

Eerste schoolweek:

- Leerkracht maakt met leerlingen positieve gedragsverwachtingen voor de eigen groep. Zowel gedragsverwachtingen op school- als op groepsniveau zijn zichtbaar in de klas opgehangen.
- Afspraken maken over omgaan met elkaar via WhatsApp (groep (6,) 7 en 8)
- Activiteiten gericht op groepsvorming, met in acht nemen van de fase van groepsvorming waar de groep in zit op dat moment

Laatste week september: Week tegen pesten:

- Aanbieden les 1 t/m 4(5) PBS-pestpreventie
- Activiteiten gericht op groepsvorming, met in acht nemen van de fase van groepsvorming waar de groep in zit op dat moment

Weken t/m herfstvakantie:

- Activiteiten gericht op groepsvorming, met in acht nemen van de fase van groepsvorming waar de groep in zit op dat moment

Tweede week na kerstvakantie:

- Activiteit in alle groepen (al dan niet groepsdoorbrekend)

3. Curatieve aanpak

Vernieling van eigendommen: kosten moeten terugbetaald worden.

Ondanks alle preventieve inspanningen kan pesten nog steeds plaatsvinden. Wanneer dit zo is, zetten wij **de supportgroep** in om dit op te lossen. Dit zetten wij in bij alle vormen van pesten.

Uitgangspunten van de supportgroep:

- Pesten is een groepsprobleem: het is de groep die het pesten ondersteunt en toelaat. Het is ook de groep die de macht heeft het te stoppen. De groep wordt uitgedaagd om het probleem, met de nodige ondersteuning, op te lossen
- Vergroten van empathie: pesters vinden het vaak moeilijk zich in te leven in de gevoelens van anderen. Wanneer ze geconfronteerd worden met de gevolgen van hun gedrag voor het doelwit, zijn ze vaak geschokt
- Gevoelens en niet feiten staan centraal: over feiten kan gediscussieerd worden, gevoelens heb je. Door de focus op de gevoelens te leggen voelen de pesters en de groep zich niet terechtgewezen
- Probleemoplossend: er ontstaat een sfeer die positiever is dan wanneer er gestraft wordt. Niet het negatieve gedrag, maar de oplossing staat centraal.

Zevenstappenplan:

Stap 1: Een gesprek met de gepeste leerling.

Het gevoel staat centraal. Als de leerling toch over feiten wil praten, worden die aangehoord, maar steeds gaat het terug naar het gevoel.

Er wordt duidelijk gemaakt hoe de aanpak zal verlopen en hoe en wanneer de leerling erbij betrokken zal zijn.

De leerling moet toestemming geven voor het inzetten van de aanpak. Er moet duidelijk gemaakt worden dat niemand straf krijgt, maar dat er gezocht zal worden naar een oplossing.

Op basis van dit gesprek wordt er, samen met de leerling, bepaald wie er deel zullen nemen aan de supportgroep. Naast de pester en meelopers worden er wat neutrale leerlingen gekozen: leerlingen met wie de gepeste leerling bevriend is of zou willen zijn. De leerkracht kan leerlingen noemen die empathisch, behulpzaam van aard en communicatief sterk zijn.

Stap 2: Organiseer een eerste bijeenkomst.

Deze bijeenkomst wordt, bij voorkeur, gehouden op dezelfde dag als het gesprek met de gepeste leerling. De leerlingen van de supportgroep worden op een bepaalde tijd en plaats uitgenodigd voor een gesprek over een situatie die zij kunnen helpen oplossen. Om angst en speculaties te voorkomen, liggen de tijdstippen van uitnodigen en de bijeenkomst niet ver uit elkaar.

Stap 3: Leg het probleem uit.

Er wordt verteld dat er een probleem is omdat de gepeste leerling zich niet gelukkig voelt op school. Er wordt niemand beschuldigd en er wordt niet gesproken over details.

Stap 4: Deel de verantwoordelijkheid.

Er wordt duidelijk verteld dat niemand in de problemen zit of zal worden gestraft, dat de groep is samengekomen om te helpen om het probleem op te lossen en dat er een

gedeelde verantwoordelijkheid is om de gepeste leerling te helpen zodat die zich weer veilig en gelukkig kan voelen in de groep.

Stap 5: Vraag naar ideeën van elk groepslid.

Ieder voor zich bedenkt een voorstel dat een stapje in de richting van een oplossing kan betekenen. Deze voorstellen worden in de Ik-vorm geformuleerd. Elk voorstel, hoe klein ook, wordt gewaardeerd.

Stap 6: Laat het aan de groep over.

Er wordt herhaald dat de verantwoordelijkheid bij de groep ligt en dat er vertrouwen is in deze groep. Leerkracht kondigt aan dat er na een week met iedereen individuele gesprekken plaatsvinden, ook met de gepeste leerling. Dit gesprek wordt gevoerd om te horen hoe de situatie op dat moment is.

Stap 7: Een gesprek met ieder afzonderlijk.

Iedereen van de supportgroep vertelt in hoeverre de voorstellen uitgevoerd zijn en hoe dit voor hen voelde.

Verteld wordt dat de groep en de gepeste leerling nog een tijd gevolgd wordt om te kijken hoe het gaat. Indien nodig kan een tweede groepsbijeenkomst gehouden worden. De samenstelling van de groep kan dan veranderen.

Aan de gepeste leerling wordt gevraagd hoe hij/zij zich voelde de afgelopen week en of er veranderingen opgemerkt zijn in het gedrag van de andere leerlingen. Er wordt gekeken naar de verwachtingen voor de toekomst.

De leerling wordt verzekerd dat de situatie gevolgd zal worden.

4. Communicatie leerkracht/ouders:

- Leerkrachten informeren tijdig de ouders wanneer hun kind niet goed omgaat met de stappen van pestpreventie. Zowel bij het toepassen ervan als het reageren erop.
- Ouders spreken hierover met hun kind. Eventueel volgt een gesprek met de leerkracht.
- Leerkracht informeert ouders wanneer hun kind deelneemt aan de supportgroep.
- Ouders informeren leerkracht tijdig wanneer hun kind aangeeft zich op school niet sociaal veilig te voelen.
- De leerkracht maakt steeds notities in Parnassys.
- Ouders en leerkrachten zijn partners in deze en hebben vertrouwen in elkaar.
- Na een maand wordt met alle betrokkenen een evaluatie gehouden. Aanzet hiertoe wordt gedaan door de anti-pestcoördinator.

Indien bovenstaande aanpakken onvoldoende resultaat hebben opgeleverd en ouders tussentijds door middel van email en gesprekken met leerkrachten, IB en directie op de hoogte zijn gebracht van de onvoldoende gedragsverbetering van hun kind, wordt de procedure gestart van het *INOS protocol Schorsen en Verwijderen van leerlingen*.

Contactgegevens anti-pestcoördinator en interne vertrouwenspersonen:

Adriëne Polderman (groepsleerkracht groep 8 / anti-pestcoördinator):
adrienne.polderman@inos.nl

Karin Verschuren (groepsleerkracht groep 7 / intern vertrouwenspersoon):
karin.verschuren@inos.nl

Telefoon: 076-5300006 (08.00 tot 16.00 uur, woensdag tot 13.30 uur)

Adriëne: dinsdag, woensdag, donderdag

Karin: woensdag, donderdag, vrijdag